

NOTATKA INFORMACYJNA

nt. dopuszczalnego poziomu zawartości sporyszu
w pszenicy importowanej do Egiptu

W okresie od grudnia 2015 r. egipskie służby fitosanitarne /Central Administration of Plant Quarantine – CAPQ/ kilkakrotnie odrzuciły zakontraktowane partie pszenicy pochodzące z Francji i Kanady, uzasadniając tę decyzję wykryciem obecności sporyszu w importowanym ziarnie. Wcześniej egipskie służby zezwalały na import zboża zawierającego sporysz na poziomie nie większym niż 0,05% - zgodnie z międzynarodowymi standardami określonymi między innymi przez regulacje Codex Alimentarius.

Według komentarzy prasowych obostrzenia wprowadzające zerową tolerancję na sporysz są decyzją egipskiego Ministerstwa Rolnictwa, któremu podlega CAPQ, jednak niedostępne jest oficjalne oświadczenie Ministerstwa, wskazujące na wprowadzenie nowych wymagań jakościowych. Jedynym dostępnym oświadczeniem w tej sprawie jest wypowiedź szefa służb fitosanitarnych CAPQ, Saada Moussy, z 6 stycznia 2016 r., według której odrzucane będą wszystkie dostawy pszenicy zawierające nawet minimalną ilość sporyszu.¹

W komentarzach o zaistniałej sytuacji pojawia się przypuszczenie, że decyzja służb sanitarnych związana jest ze zmianą interpretacji istniejącego prawa. Według tej opinii w prawie egipskim istniał zapis narzucający zerową tolerancję dla zawartości sporyszu, zastąpiony później przepisem wprowadzającym poziom tolerancji dla sporyszu w wysokości 0,05%, zgodnie z międzynarodowymi standardami. Sposób w jaki przepis ten został wprowadzony był jednak technicznie wadliwy, co do niedawna było ignorowane. Według ścisłej interpretacji prawa wadliwie wprowadzony przepis nie powinien mieć jednak zastosowania, stąd możliwe jest uznanie wcześniejszego przepisu jako obowiązującego.²

Decyzja egipskich służb fitosanitarnych o odmowie przyjęcia dostaw francuskiej i kanadyjskiej pszenicy wywołała spore zamieszanie na światowym rynku zboża. W opinii handlowców wprowadzone obostrzenia są nierealistyczne, niemożliwe jest bowiem zagwarantowanie zerowej zawartości sporyszu w tak dużych partiach zboża. Światowe standardy, określone m. in. w Codex Alimentarius, którego członkiem jest również Egipt, dopuszczają 0,05% zawartość sporyszu w ziarnie pszenicy.

Zamieszanie pogłębia fakt, że egipskie Ministerstwo Zaopatrzenia, któremu podlega General Authority for Supply Commodities /GASC/ - agencja rządowa zajmująca się importem surowców spożywczych - utrzymywało jednocześnie, że akceptowany dotąd 0,05% poziom zawartości sporyszu zostaje utrzymany zgodnie z międzynarodowymi standardami.

Sprzeczne oświadczenia wydawane przez administrację egipską w kwestii dopuszczalności obecności sporyszu oraz odrzucanie kolejnych zakontraktowanych transportów

¹ wg Reuters, January 6, 2016

² wg The National's Business, February 17, 2016

pszenicy zaowocowało znacznym zmniejszeniem ilości ofert przedstawianych podczas przetargów organizowanych w Egipcie oraz zawyżaniem cen ofertowych. Zdaniem eksporterów udział w egipskich przetargach wiąże się ze zbyt dużym ryzykiem odrzucenia dostaw towaru ze względów fitosanitarnych. W ciągu ostatnich tygodni Egipt zmuszony był odwołać kolejne przetargi na import pszenicy z powodu braku lub niskiej ilości ofert oraz ze względu na wysokie ceny proponowane przez firmy przystępujące do przetargów.

Próbując odzyskać zaufanie handlowców zorganizowana została w dniu 7 lutego 2016 r. konferencja prasowa, podczas której egipscy ministrowie zaopatrzenia oraz rolnictwa zapewnili handlowców, że Egipt akceptować będzie dostawy pszenicy zawierającej sporysz na poziomie nie większym niż 0,05%, utrzymując jednocześnie, że odrzucone dostawy wykazały zawartość sporyszu wyższą niż dopuszczalny poziom 0,05%.³

W dniu 8 lutego 2016 r. zaś partia 8 tys. ton kanadyjskiej pszenicy została po raz drugi odrzucona przez CAPQ pod zarzutem wykrycia nieakceptowalnego zanieczyszczenia sporyszem, przy czym w dokumentach przedstawionych przez CAPQ nie wskazano wysokości wykrytego zanieczyszczenia. Według dostawcy kanadyjskiej pszenicy trzy niezależnie przeprowadzone testy wykazały, że zawartość sporyszu była niższa niż dopuszczalny poziom 0,05%.⁴

W odpowiedzi na żądanie handlowców domagających się pisemnego oświadczenia rządu gwarantującego, że tolerowany poziom zanieczyszczenia sporyszem wynosi 0,05% w dniu 15 lutego 2016 r. egipskie Ministerstwo Rolnictwa skierowało do handlowców pismo, w którym zagwarantowało tolerancję dla zawartości sporyszu w importowanej pszenicy na poziomie do 0,05%. Część handlowców z rezerwą podchodzi jednak do pisma Ministerstwa Rolnictwa zastrzegając, że w celu uniknięcia dalszych nieporozumień w kwestii interpretacji regulacji podobne oświadczenie w formie pisemnej powinno zostać wydane również przez CAPQ.

Egipt jest największym światowym importerem pszenicy i organizowane przez CAPQ przetargi są z uwagą obserwowane na światowym rynku zboża. Według prognoz tegoroczna konsumpcja pszenicy w Egipcie kształtować się będzie na poziomie 19,6 mln ton, z czego 8,1 mln ton pokryte będzie przez produkcje lokalną.⁵ Pozostała część musi zostać zaimportowana, a posiadane aktualnie zapasy pszenicy wystarczą do maja 2016 r.⁶ Szef GASC, Mamdouh Abdel Fattah, potwierdził zakup 60 tys. ton pszenicy rumuńskiej w cenie 190,88 USD za tonę (włączając w to koszty transportu w wysokości 4,33 USD za tonę).⁷

Decyzja służb fitosanitarnych Egiptu o wprowadzeniu obostrzeń w odniesieniu do zawartości sporyszu wydaje się niezrozumiała w świetle pilnego zapotrzebowania na pszenicę oraz zaniepokojenia, jakie wśród eksporterów budzi stan rezerw walutowych Egiptu. Rosnące problemy z finansowaniem importu, przejawiające się między innymi w opóźnieniach przy otwieraniu akredytyw, powodują odczucie zmniejszenia atrakcyjności Egiptu jako importera.

Opracowanie: WPHI w Kairze

³ wg Ahram Online, February 7, 2016

⁴ wg Reuters, February 16, 2016

⁵ wg The National's Business, February 17, 2016

⁶ wg Business Today Egypt, February 2016

⁷ wg Footprint to Africa, February 15, 2016